

6. Ситченко А. Формувати читацьку компетентність: про науково-педагогічні засади цієї роботи / А. Ситченко // Всесвіт. л-ра в серед. навч. закл. України. – 2007. – № 10. – С. 49-53.
7. Формування читацької компетенції в контексті сучасної методичної парадигми // Науковий вісник Чернівецького національного університету “Серія педагогіка і психологія”. – 2006. – Вип. 300. – С.184-194.
8. Хвильовий М. Твори: у 2 т. – К. : Дніпро, 1990. – Т.1-2. – 925с.
9. Читацька компетенція як різновид загальної компетенції учнів // Наука і освіта. – 2005. – №3-4. – С.66-68.
10. Читацька компетенція в загальній системі компетентностей// Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного інституту ім. П. Д. Осипенко. – 2006. – № 1. – С.62-72.
11. Шибутани Т. Социальная психология / Т. Шибутани. – Ростов-на-Дону : Феникс, 1999. – 544 с.

УДК 378.147:81:378.091.2

ПРОЦЕДУРА ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ЗАСОБУ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ У МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ

Кокнова Т.Т., викладач

Державний заклад „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”

У статті представлено навчально-ігрову діяльність як одну з ефективних технологій формування професійних якостей у майбутніх перекладачів. Визначено поняття та компоненти „навчально-ігрової діяльності” як засобу формування професійних якостей у майбутніх перекладачів. Розкрито процедуру для її проведення під час підготовки майбутніх перекладачів у ВНЗ. Представлені інформаційні блоки, спрямовані на формування професійних якостей у майбутніх перекладачів засобами навчально-ігрової діяльності. Визначено алгоритм проведення навчально-ігрової діяльності, що дає змогу впливати на підвищення рівня сформованості професійних якостей у майбутніх перекладачів.

Ключові слова: навчально-ігрова діяльність, професійні якості, майбутні перекладачі.

Кокнова Т.А. ПРОЦЕДУРА ПРОВЕДЕНИЯ УЧЕБНО-ИГРОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ КАК СРЕДСТВА ФОРМИРОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ КАЧЕСТВ У БУДУЩИХ ПЕРЕВОДЧИКОВ / Государственное учреждение „Луганский национальный университет имени Тараса Шевченка”, Украина.

В статье представлена учебно-игровая деятельность как одна из эффективных технологий формирования профессиональных качеств будущих переводчиков. Определены понятия и компоненты „учебно-игровой деятельности” как средства формирования профессиональных качеств будущих переводчиков. Раскрыта процедура для ее проведения во время подготовки будущих переводчиков в ВУЗ. Представлены информационные блоки, направленные на формирование профессиональных качеств у будущих переводчиков средствами учебно-игровой деятельности. Определен алгоритм проведения учебно-игровой деятельности, что дает возможность влиять на повышение уровня сформированности профессиональных качеств у будущих переводчиков.

Ключевые слова: учебно-игровая деятельность, профессиональные качества, будущие переводчики.

Koknova T.A. PROCEDURE OF EDUCATIONAL-GAMING ACTIVITY AS A WAY OF FORMING PROFESSIONAL QUALITIES OF FUTURE TRANSLATORS / State Establishment „Lugansk Tarasa Shevchenko national University”, Ukraine.

The article presents the educational-gaming activity as one of the effective technologies of formation the future translators' professional qualities. The concepts and features of educational-gaming activity are determined as a means of formation the future translators' professional qualities. It is disclosed the procedure for its conduct during the preparation of future translators. Information blocks are represented which are aimed to formation of future translators' professional qualities by means of educational-gaming activity. In the article it is represented the algorithm of educational-gaming activity that gives an opportunity to influence on the increase of the level of future translators' professional qualities.

Key words: educational-gaming activity, professional qualities, future translators.

Сучасна підготовка майбутніх перекладачів вимагає створення сприятливих умов, наближених до тих, у яких працюють спеціалісти. Однак уся проблема підготовки майбутніх перекладачів у ВНЗ, переважно, зводиться до формування мовленнєвої компетенції та вивчення лінгвістичних основ. Саме тому на сучасному етапі розвитку вища школа повинна готувати випускників, які будуть адаптовані до реальних вимог праці перекладача та до якостей, яких від них вимагає сучасне суспільство. Безумовно, у процесі вивчення фахових дисциплін формується основна частина професійно важливих якостей, але тільки на практиці можливо підготувати спеціалістів до реалій майбутньої професійної діяльності. Тенденції до використання в педагогічній практиці вищої школи методів та технологій навчання не є новими під час підготовки майбутніх перекладачів. Однією з таких технологій є ігрова діяльність, яка поряд з іншими технологіями формує підґрунтя для організації практичних занять зі студентами, спрямованих на формування професійних якостей у майбутніх перекладачів.

Враховуючи широку багатофункціональність професії, стає зрозуміло, що чимало труднощів, пов'язаних з підготовкою майбутніх перекладачів, залишаються поза навчально-виховним процесом. Думку про той факт, що суспільство вважає лише знання іноземних мов основним для того, щоб здійснювати гарний переклад, підтримують чимало вчених, які займаються окресленою проблемою, а саме: І. Олексіва, О. Поршнева, Г. Мірам, Ж. Деліль, І. Халєєва та ін. Саме зазначені вчені і наголошують на використанні таких форм та методів роботи з майбутніми спеціалістами, за якими б вони мали змогу використовувати свої знання на практичному матеріалі. До таких вони відносять ділові та імітаційні ігри.

Широке використання такої технології розкрито в багатьох працях науковців та молодих дослідників (О. Бабаян, М. Воровка, О. Гур'янова, Н. Захарченко, Т. Парфенова, О. Поршнева, О. Сапіга, Т. Ткаченко та ін.). Російські дослідники наголошують на ефективності застосування навчально-ігрової діяльності під час підготовки майбутніх перекладачів. До них належать: Я. Левковська, К. Шапошников (використання контекстного підходу у навчанні), П. Норкіна, О. Оберемко, А. Усолкіна, Т. Устинова, Н. Штирхунова, Г. Юнусова (застосування у практиці підготовки перекладачів дидактичної та лінгвістичної гри), О. Князева (розглядає поєднання традиційних та інноваційних технологій під час навчання у ВНЗ).

Мета нашої статті полягає у висвітленні можливостей застосування навчально-ігрової діяльності в організації й проведенні занять зі студентами. Для реалізації зазначеної мети нами були визначені такі завдання: визначити термін „навчально-ігрова діяльність”; довести доцільність використання навчально-ігрової діяльності під час проведення практичних занять з професійно-орієнтованих дисциплін, спрямованих на формування професійних якостей у майбутніх перекладачів; розкрити процедуру проведення навчально-ігрової діяльності.

Навчально-ігрова діяльність, яку ми маємо на меті впроваджувати в навчально-виховний процес ВНЗ, є комплексним видом діяльності, який включає три компоненти – навчальний, ігровий та професійний. Для визначення цього поняття ми використовували такі терміни:

1) *ігрова діяльність* – це різновид активної діяльності, у процесі якої засвоюються суспільні функції, відносини. Ігрова діяльність є свого роду моделюванням соціальних відносин: при вмілому й правильному керівництві з боку педагогів вона формує професійні якості, розвиває увагу, сприяє фізичному вдосконаленню, виховує волю до дії та здатність до гальмування, розвиває якості, необхідні людині в трудовій і суспільній діяльності [1, с. 139]; це форма діяльності в умовних ситуаціях, спрямована на відтворення та засвоєння суспільного досвіду [2, с. 98]; це така пізнавальна діяльність, суттєвою ознакою якої є активність [3, с. 249]; це така діяльність, у якій відтворюються соціальні відносини між людьми поза межами безпосередньо утилітарної діяльності [4, с. 37];

2) *навчальна діяльність* – це діяльність, у межах якої відбувається засвоєння певних знань, умінь і навичок під час вирішення навчальних завдань, і в якій сам суб'єкт навчання є предметом зміни; це діяльність із самозміни, продуктом якої є ті зміни, що відбулися під час її виконання в самому суб'єкті [4, с. 45]; важливою особливістю навчальної діяльності є її спільний характер виконання.

3) *професійна діяльність* – трудова діяльність людини, яка володіє комплексом спеціальних і теоретичних знань, практичних навичок, сформованих у результаті цілеспрямованої підготовки та практичного досвіду [5, с. 216].

У свою чергу, навчально-ігрова діяльність, яку ми плануємо використовувати, як головний засіб формування професійних якостей у майбутніх перекладачів, повинна містити: *ігровий* компонент (спрямований на емоційне розкріпачення та піднесення учасників, самореалізацію та творче самовираження, стимуляцію до взаємодії й удосконалення комунікативних навичок), *навчальний* компонент (спрямований збагатити студентів знаннями, вміннями, навичками та досвідом), а також *професійний* компонент (який дає можливість змоделювати різноманітні професійні ситуації для формування професійних якостей перекладача). Тому, у власній практичній діяльності ми спробували трансформувати досвід попередніх дослідників та об'єднати у трактування необхідного нам терміну *навчально-ігрова діяльність*, під якою ми розуміємо *спеціально організований вид пізнавальної діяльності, за рахунок якого відбувається формування професійних якостей у майбутніх перекладачів, що містить ігровий, навчальний та професійний компоненти, яка опосередкована спільним характером виконання.*

Процедура підготовки та проведення розкрита у науково-педагогічній спадщині, де визначені базові пункти для конструювання навчально-ігрової діяльності О. Дегтерьова, В. Литвинова, В. Петрусинського, О. Крюкової, В. Платовата та ін., ідеї щодо реалізації дидактичних принципів у процесі розробки ігор [6, с.16]. Спроби авторів створити схему для розробки навчально-ігрової діяльності, яка б могла формувати професійні якості перекладача, не становлять чіткої пояснювально-описової схеми. Щоб досягти педагогічного ефекту, необхідно, як конструктивний елемент, розглядати навчально-ігрову діяльність як неподільний конструкт – достатній і необхідний для впливу на професійні якості перекладача.

Отже, щоб розробити та впровадити в педагогічний процес навчально-ігрову діяльність, спрямовану на формування професійних якостей перекладача, ми розробили технологічну схему, яка включає такі компоненти:

1. *Підготовка гри* – розробка методичних рекомендацій; визначення завдань, мети, ролей, плану; підготовка матеріалу (роздавальний, додатковий); підготовка технічних засобів (магнітофон, камера, комп'ютер). Підготовку до гри слід планувати з обов'язковим забезпеченням, по-перше, змодельованих і спланованих імітаційних ситуацій, відображаючих специфіку професійної діяльності перекладача; по-друге, інтеракції учасників, розміщених у суб'єктну позицію професійної діяльності та

спілкування під час проведення гри; по-третє, у грі необхідно продумати її інформаційне навантаження, яке може бути закладено в мету гри, її завдання або стати результатом її проведення.

2. *Вступ до гри* – оголошення завдання або мети гри (загальний опис пропонованої мети й завдань гри, які повинні вирішити майбутні перекладачі, та яке інформаційне навантаження буде розглядатися під час проведення гри); правил гри (планування ігрової ситуації, яку необхідно вирішити, завдання, основні вказівки та правила, форми взаємодії між учасниками, характеристика або представлення моделі професійної діяльності перекладача); розподіл ролей (визначаються ролі, кількість учасників, груп); правила оцінки.

3. *Хід гри* – студенти: повинні виконати умови гри; змодельовати специфіку професійної діяльності перекладача; розподілити ролі, враховуючи зазначені на попередньому етапі форми взаємодії; виконати необхідні для кожної ролі функції; знайти правильне рішення; викладачі здійснюють корегування, керівництво й моніторинг кожного етапу гри, зазначають додаткові завдання й умови виконання гри.

4. *Підведення підсумків гри* – на цьому етапі і студенти, і викладачі мають проаналізувати проведену гру, підвести підсумки гри, під час цього етапу студенти самостійно або колективно обговорюють результати й тим самим з'ясовують, які знання отримали, чого навчилися або, які якості сформували.

Ми визначили ще чинники, які слід враховувати під час планування та впровадження в практику підготовки майбутніх перекладачів для формування в них професійних якостей: мета, змістовний компонент, суб'єктний компонент, методичний компонент.

Отже, *мета* (формування професійних якостей перекладача), яка повинна бути відображена у кожній грі та стати підтримуючим компонентом в усвідомленні студентами необхідності у їх формуванні, а саме тому робота над постановкою мети починалася з першого курсу. На перших етапах формування професійних якостей у майбутніх перекладачів за допомогою навчально-ігрової діяльності ми орієнтували роботу на постановку й формування мети перед проведенням кожного ігрового завдання, теми, дисципліни із паралельним аналізом студентами власних мотивів і сподівань на шляху до формування професійних якостей засобами навчально-ігрової діяльності. Такий підхід підштовхував і стимулював вольові зусилля студентів до самовдосконалення та результативного досягнення „мети”, розвиваючи, таким чином, самостійність і впливаючи на рівень мотивації, самооцінки й самовпевненості студентів.

Орієнтація *змістовного компонента* відбувалася за рахунок збагачення змісту навчального матеріалу інформацією про професійні якості перекладача. Значну частину інформації щодо діяльнісно-професійного (ДП), комунікативно-професійного (КП) та індивідуально-професійного (ІП) блоків відображено в структурі змісту таких дисциплін, як „Практика усного та писемного мовлення” (ДП, КП, ІП), „Вступ до перекладознавства” (ДП), „Теорія та практика перекладу” (ДП, КП, ІП), „Лінгвокраїнознавство” (ДП), „Переклад з другої іноземної мови” (ДП, КП, ІП), „Переклад ділового мовлення” (ДП, КП, ІП), „Усний двосторонній переклад” (ДП, КП, ІП), „Переклад науково-технічної літератури” (ДП, ІП), „Спецкурс з проблем перекладознавства” (ДП, КП). Інформація про особливості та специфіку професійних якостей перекладача була зосереджена в змісті спеціально розробленого нами факультативного курсу „Професійні якості перекладача”, де подано інформацію за такими блоками: ДП, КП, ІП.

Головні позиції в реалізації спрямованості на процес формування професійних якостей у майбутніх перекладачів засобами навчально-ігрової діяльності належали, звичайно,

суб'єктному компоненту професійної підготовки, який представляється, по-перше, викладацьким колективом; по-друге, студентами (майбутніми перекладачами), як головними учасниками педагогічного процесу, тобто спрямованість суб'єктного компонента, їх активність, дієвість і прагнення сформувати професійні якості перекладача під час навчання у ВНЗ.

Особливу роль ми відводимо висококваліфікованому викладацькому складу кафедр, орієнтованому на підготовку майбутніх перекладачів, який був головним організатором і реалізатором процесу формування професійних якостей перекладача засобами навчально-ігрової діяльності, а саме:

- 1) викладачі, задіяні в експериментальному дослідженні, особисто демонстрували володіння професійними якостями перекладача, були творчими, проявляли готовність вирішувати професійні завдання, поєднуючи позиції формального та неформального лідера;
- 2) викладачі здійснювали особистий контроль і своєчасну корекцію процесу формування професійних якостей у майбутніх перекладачів з позиції консультанта та помічника, ґрунтуючись на результатах роботи під час виконання навчально-ігрової діяльності в процесі формування професійних якостей;
- 3) виконуючи функції організатора, координатора та контролера під час процесу формування професійних якостей перекладача засобами навчально-ігрової діяльності, викладачі враховували чинники, які впливали на ефективність форм проведення експериментального дослідження: забезпечення атмосфери емоційного піднесення, створення ситуацій особистого успіху, організація спільної інтеракції, заохочення до активності, ініціативності, розвиток ділових якостей, підтримка мотивації до формування професійних якостей перекладача, контроль за рівнем працездатності та стійкої цілеспрямованості студентів.

Забезпечити спрямованість студентів як *суб'єктів навчального процесу* на самоформування й саморозвиток професійних якостей перекладача означало зафіксувати появу мотивації до активності, самовдосконалення та формування професійних якостей перекладача: філолого-практичних, інтелектуальних, комунікативних, ділових, емоційно-вольових якостей, а також колективізму й мотиваційної спрямованості.

Основними *завданнями* для викладачів під час експериментального дослідження стали: максимально привернути увагу студентів до важливості формування професійних якостей у майбутніх перекладачів; підтримати бажання студентів аналізувати рівень сформованості власних професійних якостей та вимоги, які ставить перед ними професія; скласти портрет фахівця-перекладача, який володіє професійними якостями; створити умови для розвитку та формування професійних якостей перекладачів засобами навчально-ігрової діяльності з урахуванням виділених нами дидактичних принципів: забезпечити необхідним інформаційним матеріалом, із демонстрацією професійних контекстів, та сприяти кооперації між учасниками навчально-виховного процесу.

Ми запропонували викладачам враховувати такі психолого-педагогічні умови для успішного формування професійних якостей майбутніх перекладачів засобами навчально-ігрової діяльності в навчально-виховному процесі:

- зацікавленість майбутніх перекладачів метою, змістом та структурою навчально-ігрової дії, яка спрямована на формування професійних якостей, а також допомогти студентам усвідомити необхідності формування професійних якостей перекладачів;

- орієнтування процесу формування професійних якостей пріоритетно на вольову, емоційну, екзистенціальну й регуляторну сфери індивідуальності;
- забезпечення студентів необхідним додатковим матеріалом для гри, як інформаційним, так і роздатковим;
- створення позитивної атмосфери для заохочення творчого самовираження студентів;
- застосування під час проведення експерименту навчально-ігрових дій, які за своєю складністю спонукали б студентів до підвищення рівня сформованості професійних якостей, із використанням ситуацій професійної діяльності.

Слід зазначити, що викладачами кафедр були створені ігро-банки, де були записані найбільш ефективні ігри, використані під час занять, які б мали змогу використовувати й інші викладачі.

Направленість *методичного компонента* процесу навчання (тобто методи й форми впливу на процес формування професійних якостей перекладача засобами навчально-ігрової діяльності) відбувалася цілеспрямованим відбором і подальшим застосуванням, відповідно до поставлених завдань, з орієнтацією на формування філолого-практичних, інтелектуальних, комунікативних, ділових, емоційно-вольових якостей, а також колективізму й мотиваційної спрямованості.

Отже, для впливу на загальну філологічну готовність та рівень інтелектуального розвитку перекладачів, ми визначили такі форми й методи для їх формування. Вплив на філолого-практичні якості забезпечувався в мобілізації когнітивного запасу філологічних знань під час активної участі студентів у колективній, творчій роботі, а також творчих завдань у процесі виробничих практик. Знайомство з тонкощами мови та особливостями лінгвістичного потенціалу відбувалося через подолання внутрішніх бар'єрів, швидкості пошуку вербальних та перекладацьких рішень; робота з технічним забезпеченням (комп'ютерні програми, електронні бази даних, словники та мережа Інтернет) забезпечило вільне та результативне їх використання під час здійснення перекладу.

Вирішення завдань розвитку інтелектуальних здібностей засобами навчально-ігрової діяльності ми реалізовували за допомогою групових форм навчання, які давали можливість розвивати швидкість мовленнєво-розумових реакцій, розвивали пам'ять. Під час участі студентів у проектній діяльності студенти розвивали вміння до вичленовування, систематизації, аналізу й класифікації необхідної інформації та вміло застосовували необхідне під час здійснення перекладу.

Друга група професійних якостей перекладача, а саме колективізм та комунікабельність, формувалася під час групової форми роботи, яка дала широкі можливості: моделювати в навчально-виховному процесі ситуації, які змушують бути комунікабельними та кооперувати з іншими учасниками навчально-виховного процесу, відпрацьовувати різні варіанти спілкування та взаємодії; відстеження, розстановки учасників групового процесу з погляду професійних якостей; програвання в різних змодельованих ситуаціях ролі перекладача як учасника спілкування, який взаємодіє з партнерами, колегами, керівництвом, замовниками та ін.

Шлях до формування *третьої групи професійних якостей перекладача* ми почнемо з аналізу особливості впливу на ділові якості. Отже, перші кроки студенти робили в спробах зайнятися самоорганізацією, самоформуванням професійних якостей перекладача під час формування мети, складання завдань, плану пошуку ресурсів, самостійного прийняття рішень, самоконтролем, самооцінкою та подальшим набуттям ними досвіду організації та управління діяльністю з подальшим керівництвом групою.

Наступні кроки – виконання функції викладача внаслідок делегування повноважень як людини, яка проводить ігри, оцінює, консультує та розробляє навчально-ігрову діяльність, спрямовану на формування професійних якостей перекладача. І третій крок – наближення навчально-ігрової діяльності до реальних умов роботи перекладача стимулювало до розвитку всього переліку професійних ділових якостей у студентів.

Налаштування студентів до мотиваційної спрямованості позитивних результатів сприяло їхній активності під час участі в колективній роботі, упродовж якої аналізувалися переваги роботи перекладача. Відчуваючи власну суб'єктну позицію в різних видах навчально-ігрової діяльності, що стимулювало студентів до впевненості в собі, зниження рівня тривожності, підвищувало рівень внутрішньої мотивації, які сприяли цілеспрямованості до оволодіння професійними якостями перекладача, а також подальшій самореалізації в майбутній професійній діяльності.

Вирішення завдань розвитку емоційно-вольових якостей сприяло усвідомленню студентами власної суб'єктної позиції в різних імітованих ігрових ситуаціях, що дало відчуття впевненості, емоційної стабільності, уміння керувати фізичними та психологічними станами та вміння долати стресові ситуації. Отже, реалізуючись у групових та самостійних формах роботи, студенти моделювали варіації взаємодії перекладача з учасниками спілкування, спостерігали за проведенням інших учасників. Завдання для самостійної роботи передбачали: проведення самоспостережень за емоційно-вольовим станом; самоаналіз та подальшу фіксацію в щоденнику як домашнього завдання, плану саморегуляції та антистресової програми, результати роботи над регуляторною сферою.

Запропоновану схему проведення навчально-ігрової діяльності, спрямованої на формування професійних якостей у майбутніх перекладачів, можливість втілювати в різноманітні ігри, що були впроваджені в практику під час педагогічного процесу (рольові; різні варіанти імітаційних ігор; ділові ігри; проекти; презентації; МАКС; ігрові діалоги; мозкові штурми; інтерактивні ігри; тренінгові вправи тощо). Узагалі, за повнотою використання навчально-ігрової діяльності в педагогічному процесі вищої школи можна виділити епізодичні (які застосовуються фрагментарно під час навчального процесу), академічні (які застосовуються протягом однієї або кількох академічних годин) та тривалі (які проводяться протягом кількох днів та потребують часу для їхньої підготовки студентами).

Застосування схеми для проведення навчально-ігрової діяльності в процесі формування професійних якостей виявило наявність таких особливостей: можливість до модифікації навчально-ігрової діяльності, відповідно до конкретних завдань, змісту навчання, рівня підготовленості студентів, наявності методичного забезпечення та аудиторного часу.

Проведене дослідження дозволило нам зробити такі **висновки**:

1. На підставі аналізу наукової літератури, визначено поняття навчально-ігрової діяльності та з'ясовані її компоненти.
2. Навчально-ігрова діяльність може бути використана на практичних заняттях зі студентами для формування професійних якостей у майбутніх перекладачів.
3. Розкрито процедуру проведення навчально-ігрової діяльності.

Перспективи подальших наукових розробок у дослідженні цього питання ми вбачаємо в підготовці спецкурсу, розробленого згідно з новою процедурою для формування професійних якостей у майбутніх перекладачів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гончаренко С. Український педагогічний словник / Семен Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 376 с.
2. Педагогический энциклопедический словарь / гл. ред. Б. М. Бим-Бад. – М. : Большая Рос. энцикл., 2003. – 528 с.
3. Лаврентьев Г. В. Инновационные обучающие технологии в профессиональной подготовке специалистов : учеб. пособие / Г. В. Лаврентьев, Н. Б. Лаврентьева. – Барнаул : Изд-во Алтайского гос. ун-та, 2002. – 156 с.
4. Эльконин Д. Б. Психология игры / Д. Б. Эльконин. – М. : ВЛАДОС, 1999. – 304 с.
5. Душков Б. А. Психология труда, профессиональной, информационной и организационной деятельности : словарь / Б. А. Душков, А. В. Королев, Б. А. Смирнов. – 2-е изд., доп. и перераб. – М. : Акад. проект, 2003. – 847 с.
6. Норкина П. С. Организационно-педагогические условия формирования профессиональных умений у будущих специалистов: на примере подготовки лингвистов-переводчиков : автореф. дис. на соиск. учен. степ. канд. пед. наук : спец. 13.00.08 „Теория и методика профессионального образования” / П. С. Норкина. – Комсомольск-на-Амуре, 2009 – 22 с.

УДК 37.016:796 37.018.51

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ЩОДО МОДЕРНІЗАЦІЇ УРОКІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ СІЛЬСЬКОЇ МАЛОКОМПЛЕКТНОЇ ШКОЛИ

Костюк Ю.С., аспірантка

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

У статті показано труднощі навчально-виховного процесу з фізичного виховання в сільських малокомплектних школах. Виділено декілька підходів щодо модернізації уроків фізичної культури учнівської молоді в сільській місцевості.

Ключові слова: фізичне виховання, урок фізичної культури, сільська малокомплектна школа, модернізація.

Kostyuk Y.S. SOVREMENNYYE PODKHODY K MODERNIZACII UROKOV FIZICHESKOY KULTURY UCHASHIXYA OSNOVNOY SEL'SKOY MALOKOMPLEKTNOY SHKOLY / Национальный педагогический университет имени М.П. Драгоманова, Украина.

В статье показаны трудности учебно-воспитательного процесса по физическому воспитанию в сельских малокомплектных школах. Выделены несколько подходов к модернизации уроков физической культуры учащейся молодежи в сельской местности.

Ключевые слова: физическое воспитание, урок физической культуры, сельская малокомплектная школа, модернизация.

Kostyuk Y.S. MODERN APPROACH TO UPGRADE THE LESSONS OF PHYSICAL EDUCATION FOR PUPILS OF BASIC RURAL SCHOOLS WITH LOW CONTINGENT/ National Pedagogical Dragomanov University, Ukraine.

The article shows the difficulties of the educational process in physical education in small rural schools. Identified several approaches to upgrading physical education students in rural areas.

Key words: physical education, physical education class, rural schools, modernization.

Постановка проблеми. Сучасна педагогіка потребує нових методів та підходів при організації навчального процесу з фізичного виховання учнівської молоді. Якщо раніше метою фізичного виховання було формування фізично досконалої людини, готової до праці та оборони, то на сьогоднішній день пріоритетною є його оздоровча